

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/585/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713201258
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713201258.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom s predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľa Slovenská advokátska komora so sídlom Kolárska 4, 813 42 Bratislava, IČO: 30 795 141, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Legium s. r. o., so sídlom Májová č. 21, 851 01 Bratislava proti odporkyni Z.. X. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. XX, XXX XX L., o zaplatenie 199,97 €, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 10C/183/2013-47 zo dňa 11. 11. 2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatenia sumy 199,97 € z titulu pokuty za omeškanie a sumu 0,81 € z titulu úroku z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 16,60 € od 01. 05. 2008 do 26. 11. 2008 a tiež nahradiť navrhovateľovi trovy konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrh navrhovateľa je vzhľadom na vznesenú námietku premlčania odporkyňou v celom rozsahu nedôvodný. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že odporkyňa bola povinná uhradiť tak príspevok na činnosť Slovenskej advokátskej komory (ďalej v texte „SAK“), ako i príspevok do sociálneho fondu za rok 2008, najneskôr do 30. 04. 2008 s tým, že podľa tvrdenia navrhovateľa odporkyňa príspevok na činnosť SAK za rok 2008 uhradila 23. 03. 2009 a príspevok do sociálneho fondu za rok 2008 dňa 26. 11. 2008. Pokiaľ ide uplatnený úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 16,60 € uplatnený za obdobie od 01. 05. 2008 do 26. 11. 2008 vo výške 0,81 € súd mal za to, že navrhovateľ ako veriteľ mohol svoje právo na zaplatenia takto vyčísleného úroku z omeškania vykonať (uplatniť) po prvý raz nasledujúci deň po tom, ako došlo k jeho úhrade, teda dňa 27. 11. 2008, kedy začala plynúť premlčacia doba a táto podľa názoru okresného súdu uplynula dňa 27. 11. 2011. Návrh navrhovateľa na súde bol však podaný až 30. 01. 2013 tak, ako to vyplýva z došlej pečiatky tamojšieho súdu. Pokiaľ ide o nárok z titulu pokuty za omeškanie vo výške 199,16 € súd mal za to, že navrhovateľ ako veriteľ mohol svoje právo na zaplatenie tejto pokuty vykonať (uplatniť) po prvý raz najneskôr nasledujúci deň po tom, ako došlo k úhrade príspevku na činnosť SAK za rok 2008 (23. 03. 2009), teda dňa 24. 03. 2009 resp. už 02. 02. 2009, keďže dňa 01. 02. 2009 bola známa maximálna výška pokuty v sume 100 % príspevku na činnosť SAK, čiže najneskôr dňa 24. 03. 2009 začala plynúť premlčacia doba a táto uplynula (podľa názoru okresného súdu) dňa 24. 03. 2012. Návrh navrhovateľa na súde bol však podaný až 30. 01. 2013. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, ktorú súd posúdil ako dôvodnú, nemohol súd následne premlčané právo navrhovateľov priznať v súlade s ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka.

Okresný súd na záver poukázal na to, že sa nestotožnil s obranou navrhovateľa, ktorý tvrdil, že je právnickou osobou, ktorú štát splnomocnil na výkon verejnej moci a nie je právnickou osobou zriadenou v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, a teda vzťah účastníkov sa nemôže spravovať s predpismi súkromného práva, teda Občianskeho zákonníka, ale predpismi práva verejného. Okresný súd v tejto súvislosti vychádzal zo samotného znenia § 19a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj z komentára k tomuto ustanoveniu, podľa ktorého aplikuje pravidlo a contrario subjektivita právnických osôb nezapisovaných do žiadneho registra registrovanej povahy začína okamihom ich účinného zriadenia. Poukázal na to, že takýmito právnickými osobami sú napríklad Česká televízia, Všeobecná zdravotná poisťovňa, alebo zákonom zriadené profesné komory (advokátov, daňových poradcov, auditorov a pod.), resp. vysoké školy a pod.. Z uvedeného komentára, jednoznačne vyplýva, že aj profesná komora advokátov je považovaná za právnickú osobu v zmysle Občianskeho zákonníka, a teda vzťah medzi touto právnickou osobou a jej členmi pokiaľ ide o majetkové vzťahy medzi nimi je jednoznačne občiansko-právnym vzťahom, na ktorý sa majú aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Navyše poukázal aj na logický rozpor v tvrdeniach samotného navrhovateľa, keď v pôvodnom žalobnom návrhu sám poukazoval na ustanovenia Občianskeho zákonníka, konkrétne ust. § 488 ods. 1 OZ, ktorý pojednáva o záväzkovom vzťahu a tiež na samotné uznesenie Slovenskej advokátskej komory, podľa ktorého v prípade nedodržania lehoty splatnosti príspevku do sociálneho fondu vzniká advokátovi, ktorý je v omeškaní povinnosť uhradiť úroky v zmysle Občianskeho zákonníka a takým spôsobom, teda s odkazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka boli predmetné úroky z omeškania navrhovateľom i vypočítané. Až následne vo vyjadrení navrhovateľa k vznesenej námietke premlčania zo strany odporkyne, začal navrhovateľ tvrdiť, že stanovený úrok je treba chápať ako úrok z omeškania v zmysle ust. § 156 ods. 1 písm. c) zák. č. 563/2009 o správe daní, resp., že predmetná pokuta za omeškanie nemá charakter zmluvnej pokuty v zmysle Občianskeho zákonníka, ale má mať charakter daňového nedoplatku.

O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie navrhovateľ, a to v celom rozsahu. Nestotožnil sa s právnym záverom okresného súdu o súkromno-právnom charaktere vzťahu účastníkov konania a zdôraznil, že navrhovateľ ako subjekt záujmovej samosprávy uplatňuje splnenie povinnosti od odporkyne, ktorá je voči nemu v postavení podriadenosti, a preto na ich vzájomné práva a povinnosti treba uplatňovať predpisy verejnoprávne. Zdôraznil, že členstvo v SAK je povinné a je zákonnou podmienkou na vykonávanie advokácie. Rozsah činnosti a základné pravidlá pre advokátov sú definované v zákone o advokácii. Navrhovateľa, ako subjekt záujmovej samosprávy, teda štát splnomocnil na výkon verejnej moci. Orgánom verejnej moci v právnom zmysle slova je právnická osoba vykonávajúca svoju činnosť ako povinnosť a kompetenciu a je zriadená k trvalému opakujúcemu sa výkonu činnosti. Navrhovateľ má teda za to, že nie je právnickou osobou zriadenou v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, a teda vzťah navrhovateľa a odporkyne sa nemôže spravovať predpismi súkromného práva ale predpismi práva verejného. Navrhovateľ následne konštatuje, že uplatnenú pokutu nepovažuje za zmluvnú pokutu v zmysle ust. § 544 Občianskeho zákonníka, nakoľko vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou je vzťahom verejnoprávnym, keď v tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Okresného súdu Trebišov zo dňa 04. 09. 2013 (sp. zn. 13C/99/2013).

Na záver navrhovateľ uviedol, že okresný súd sa správne nevysporiadal ani s otázkou premlčania, nakoľko pojem premlčanie používajú aj niektoré predpisy verejného práva, najmä predpisy o daniach a poplatkoch. Tieto predpisy však nemajú voči Občianskemu zákonníku postavenie osobitných predpisov voči všeobecnému predpisu a úpravu premlčania v Občianskom zákonníku preto nemožno pre ne použiť ani subsidiárne. Nepovažoval teda pohľadávku za premlčanú s poukazom na ust. § 85 ods. 1 Daňového poriadku. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrhu navrhovateľa vyhovie, alebo napadnutý rozsudok okresného súdu zruší a vec vráti súdu na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1,2 O. s. p. potvrdil ako v celom rozsahu vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1,2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vyššie uvedené zákonné ustanovenia § 219 O. s. p. umožňujú odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1), pričom odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nie len vo výroku, ale pokiaľ ide o jeho odôvodnenie presvedčivé a správne. Súd prvého stupňa sa totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými námietkami uplatňovanými navrhovateľom v priebehu prvostupňového konania a najmä totožnými v odvolacom konaní. Preto by odôvodnenie odvolacieho súdu bolo iba kopírovaním vecne správnych dôvodov, dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa, z dôvodu ktorého podľa § 219 ods. 2 O. s. p. pristúpil odvolací súd k vypracovaniu tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s vysloveným právnym záverom súdu prvého stupňa, uvedený v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odôvodnenie spĺňajúce všetky požiadavky ust. § 157 ods. 2 O. s. p. poukazuje, tento rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1,2 O. s. p. potvrdil a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia vzhľadom na argumenty uvádzané navrhovateľom v odvolaní odvolací súd dodáva nasledovné:

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil.

Navrhovateľ predovšetkým v odvolaní spochybňuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka na vzťah vzniknutý medzi účastníkmi konania. Z obsahu spisu vyplýva, že Slovenská advokátska komora uložila odporkyni povinnosť úhrady príspevku na činnosť SAK, ktorý Konferencia advokátov ako najvyšší orgán SAK schválila vo forme uznesenia na schôdzi konanej dňa 19. 06. 2004 vo výške 199,16 € (ďalej v texte len ako „príspevok na činnosť SAK“). V prípade nedodržania lehoty splatnosti tohto príspevku vzniká advokátovi, ktorý je takto v omeškaní povinnosť uhradiť okrem tohto príspevku na činnosť SAK aj pokutu podľa ust. § 3 ods. 1 uznesenia Konferencie advokátov o príspevku na činnosť SAK. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo meritom posúdenia zo strany odvolacieho súdu v súdnej veci preskúmanie a vyhodnotenie povahy uplatneného nároku navrhovateľa. Slovenská advokátska komora tak, ako je normatívne konštituovaná, je nesporne orgánom záujmovej (stavovskej) samosprávy. Zároveň je však aj právnickou osobou. Právne vzťahy týkajúce sa činnosti a rozhodovania SAK môžu mať preto tak verejnoprávny ako aj občianskoprávny charakter. Rozlišovacím kritériom, o aký vzťah v konkrétnom prípade ide, je jeho povaha. Verejnoprávny vzťah je totiž typický vrchnostenskou povahou dopadajúcou na individuálne práva a povinnosti príslušných osôb, aspoň sčasti s presahom na základné práva a právom chránené záujmy týchto osôb. Na strane druhej pre občianskoprávny vzťah je typická rovnosť jeho účastníkov.

V prejednáwanej veci obidva nároky uplatnené návrhom majú základ v uzneseniach Konferencie advokátov. Pokuta je upravená v ust. § 3 ods. 1 Uznesenia o príspevku na činnosť SAK, pričom jej výška je stanovená na 10% príspevku za každý začatý mesiac omeškania, maximálne do výšky 100 %. Úrok z omeškania vyplýva z ust. § 4 ods. 4 uznesenia o sociálnom fonde, pričom jeho výška sa má zaplatiť podľa Občianskeho zákonníka.

Uznesenia konferencie advokátov predstavujú vnútorné predpisy najvyššieho orgánu SAK a sú pre jej členov v zmysle ust. § 75 ods. 1 zák. č. 586/2003 Zb. zákonov o advokácii záväzné. Vydaním týchto uznesení sa tiež realizuje záujmová samospráva, keďže SAK nimi ukladá povinnosti svojim členom. Jedná sa však o všeobecne uložené povinnosti, ktoré nemajú konkrétneho individuálne určeného adresáta a smerujú voči všetkým členom SAK. Tieto uznesenia preto nemajú povahu individuálneho právneho aktu, resp. takého rozhodnutia orgánu SAK, ktoré by spadalo pod úpravu danú znením ustanovenia § 75 ods. 4 Zákona o advokácii. Prejavom toho je aj skutočnosť, že navrhovateľ sa nepokúsil o exekúciu nim uplatňovaných nárokov, nakoľko si bol zrejme vedomý toho, že mu absentuje exekučný titul.

Všeobecne možno konštatovať, že SAK má oprávnenie normatívne vo všeobecnosti stanoviť povinnosť zaplatiť danú pokutu alebo úrok z omeškania, avšak na strane druhej nemá oprávnenie vrchnostensky vymáhať ich zaplatenie. Žiaden orgán SAK totiž nevydal taký individuálny právny akt, ktorý by po vykonateľnosti mal povahu exekučného titulu. Inak povedané, pri vymáhaní daných platieb sú tak SAK ako aj jej členovia v rovnakom postavení a spory medzi nimi rieši súd v občianskoprávnom konaní. Už z toho vyplýva, že dotknutý vzťah má občianskoprávny charakter, v dôsledku čoho sa naň bude vzťahovať aj právna úprava premlčania upravená v Občianskom zákonníku.

Navrhovateľov odkaz na analógiu s daňovým poriadkom, resp. inštitútom daňového nedoplatku ako ekvivalentu nim uplatneného nároku podľa názoru odvolacieho súdu nie je na mieste. Predovšetkým daňovej, resp. fiškálnej oblasti sa uplatňuje princíp „in dubio mitius“, teda „v pochybnostiach miernejšie“, čo už samo o sebe by takúto analógiu vylučovalo. Zároveň daňové pokuty aj úroky z omeškania správcovia dane ukladajú príslušnými samostatnými rozhodnutiami, teda vznik povinnosti je tu spojený s vydaním individuálneho správneho aktu, ktorý však v preskúmvanej veci absentuje.

S poukazom na ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p., ktoré tvoria základ potvrdzujúceho rozhodnutia v danej odvolacej veci, odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu a nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie napadnutého rozsudku prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu nárok navrhovateľa uplatnený návrhom je premlčaný, a to vzhľadom na námietku premlčania vznesenú odporkyňou v zmysle ust. § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka pri aplikácii ust. § 101 Občianskeho zákonníka, nakoľko právny vzťah medzi účastníkmi je občianskoprávnym vzťahom, a to z dôvodov uvedených vyššie.

Odvolací súd nepovažoval preto odvolanie za dôvodné a na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách konania, proti ktorému odvolateľ nepodal žiadne odvolacie námietky.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p.. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný. Odporkyňa v odvolacom konaní bola úspešná, avšak náhradu trov odvolacieho konania si v zmysle ust. § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p. neuplatnila, z obsahu spisu jej vznik trov tohto odvolacieho konania nevyplýva, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania odporkyni nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.